

3. Буй Ю.В. Особливості поширення соціальних інновацій у соціально-економічних системах в умовах сталого (збалансованого) розвитку. Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Т.1, № 25. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/25618>

ХАЙ-ТЕК ПРОДУКЦІЯ У ТОРГІВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКАХ НОВИХ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ЕКОНОМІК ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ З ЄС

С.І. Архієреєв, д. е. н., професор

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Хай-тек продукція – це важливий об'єкт торгівельних відносин нових індустріальних економік (NIE) Південно-Східної Азії (ПСА) з країнами ЄС. Ці країни досягли успіху на ринках ЄС поза межами будь-яких інтеграційних процесів. Так серед 10 топ партнерів ЄС за імпортом у 2021 р. хай-тек продукції 6 належать до NIE Південно-Східної Азії, а на 11 та 16 місцях розташовані невеликі за величиною Сінгапур та Гонконг (рис. 1).

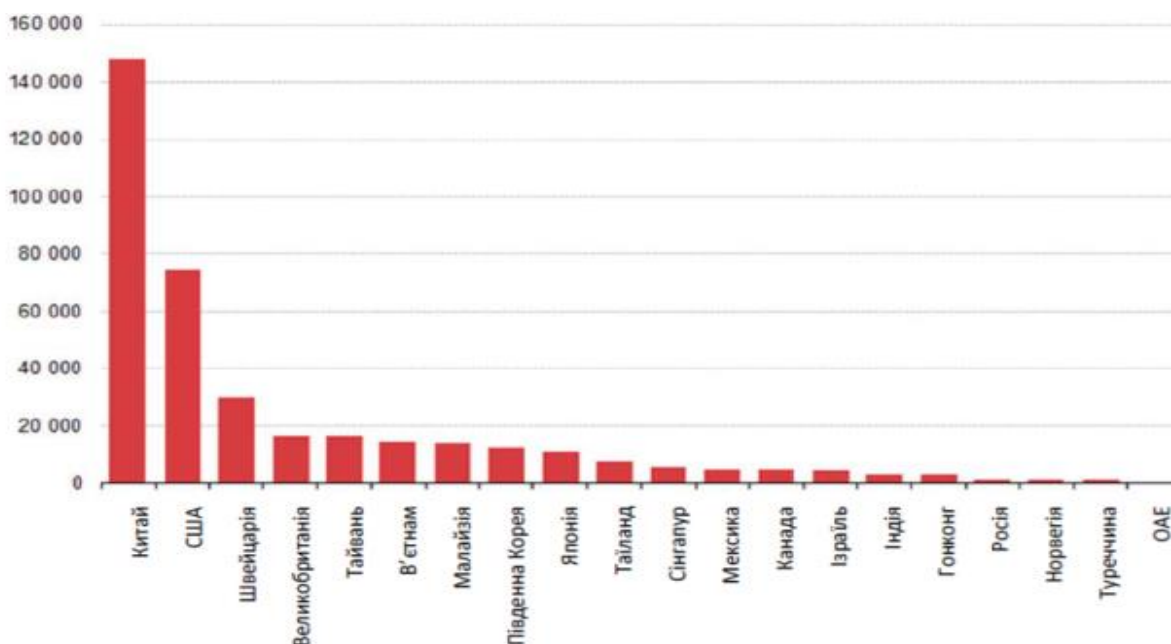

Рисунок 1. Імпорт ЄС хай-тек продуктів у 2021 р., млн. євро [1].

Таким чином, можна зробити висновок про успішне використання цими країнами досягнень попередньої індустріальної революції. Поки цього не сталося з Україною за часів нової індустріальної революції, трансформаційна економіка має чітко розуміти вектори зовнішньоекономічних відносин. Серед топ 20 країн, куди буд спрямований експорт хай-тек продукції ЄС, вони займали 8 позицій, таку ж кількість, як і в її експорті (рис. 2), що свідчить про наявність двосторонніх потоків, у сучасному світі часто пов'язаних з участю глобальних ланцюжках створення вартості (ГЛСВ).

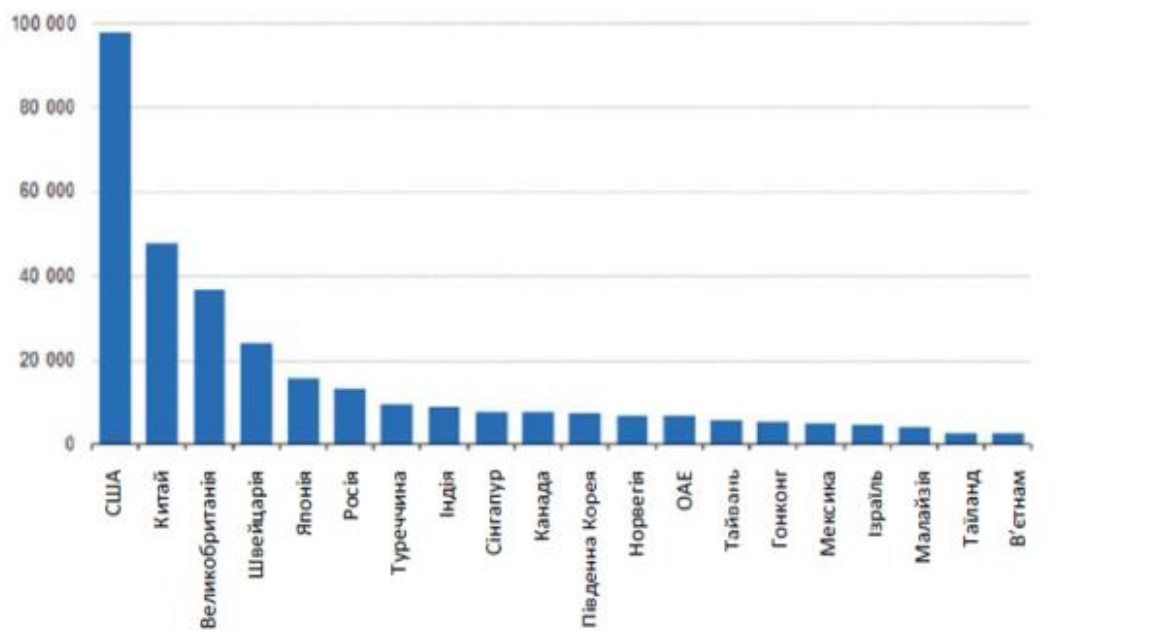

Рисунок 2. Експорт ЄС хай-тек продуктів у 2021 р., млн. євро [1].

Наслідувати їхній приклад Україна також може шляхом участі у нових для неї ГЛСВ, який є важливим аспектом реорієнтації посттрансформаційної економіки [2]. Останнім часом дослідники дедалі більше схиляються до висновку, що участь у них є важливим драйвером економічного розвитку країни. Проте саме з участю в них спостерігаються проблеми. Так, у фінальній доповіді Світового Банку, присвяченій Україні, зазначається, що в обробній промисловості участь України у глобальних виробничо-збутових ланцюжках залишається низькою. Для неї частка такої продукції глобальних ланцюжків створення вартості експорту була 5,7%. Це набагато нижче, ніж 27% для Польщі, 38% для Румунії та Туреччини, не кажучи вже про 59% для НІЕ В'єтнаму [3].

До речі В'єтнам мав друге після Китаю позитивне сальдо з торгівлі з ЄС хай-тек продукцією. Взагалі високі значення імпорту хай-тек продуктів країнами НІЕ не скільки не означали їхню слабкість, бо в 6 з них (окрім

Сінгапуру та Гонконгу, що мали невеликі від'ємні сальдо і в яких звичайно фіксується великий реекспорт) спостерігалось позитивне сальдо торгівлі хай-тек продукцією з ЄС (рис. 3).

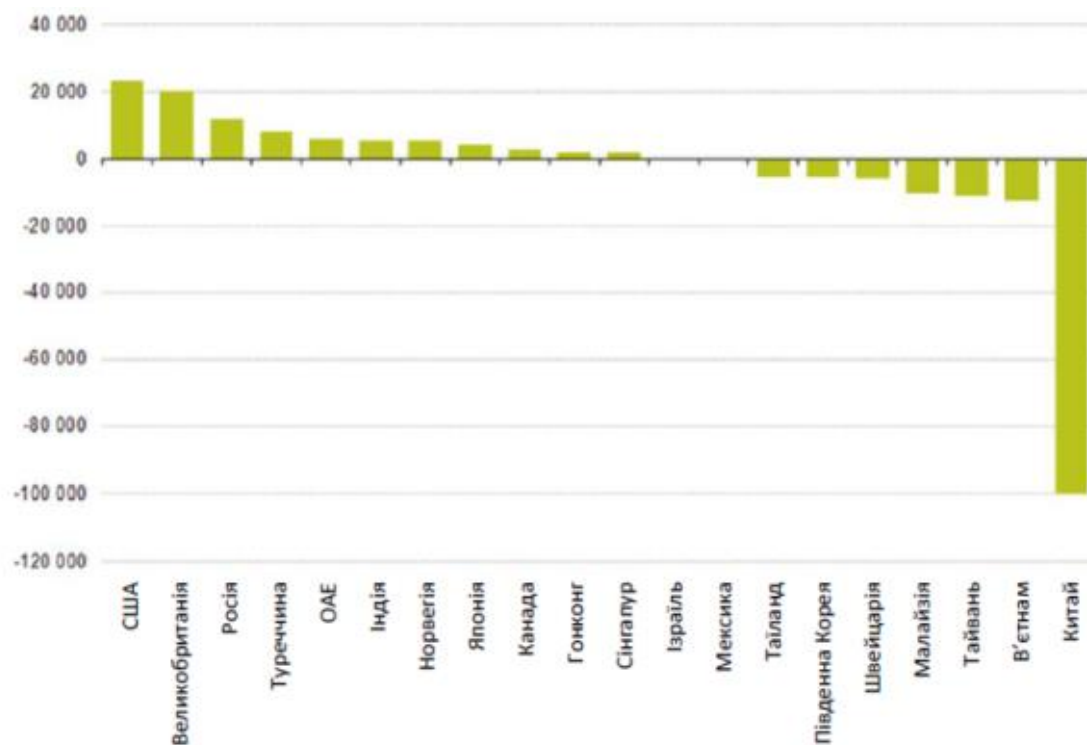

Рисунок 3. Торговий баланс ЄС з хай-тек продуктів у 2021 р., млн. євро [1].

Таким чином NIE ПСА на чолі з Китаєм змогли зробити хай-тек продукцію важливим фактором завоювання позицій на ринках ЄС. На нашу думку це стало можливим через їх участь в ГЛСВ. Тільки включення України в ГЛСВ може принести їй такий же позитивний результат і тільки таким шляхом можуть принести користь інтеграційні процеси.

Список використаних джерел

1. International trade and production of high-tech products. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>.
2. Архієреєв С. Економіко-теоретичні засади посттрансформаційної реорієнтації міжнародного бізнесу. Економічна теорія. 2022. № 1. - С. 45-70.
3. Ukraine Growth Study Final Document: Faster, Lasting and Kinder. Washington, D.C.: World Bank Group. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/543041554211825812/pdf/Ukraine-Growth-Study-Final-Documents-Faster-Lasting-and-Kinder.pdf>